

Moció per a la declaració de l'emergència climàtica que recull la petició de l'Aliança per l'Emergència Climàtica i que presenta l'Equip de Govern Municipal de l'Ajuntament d'Artà.

MOCIÓ PER A LA DECLARACIÓ DE L'EMERGÈNCIA CLIMÀTICA

El passats 21 a 23 de setembre s'ha duit a terme la *Cimera Juvenil d'Acció pel Clima* i el dia 23 comença la [Cimera Mundial d'Acció pel Clima](#) de l'*Organització de Nacions Unides* (ONU) a New York. Els joves de tot el món, liderats per Greta Thunberg, estan fent un crit unànime per exigir als polítics acció contra el canvi climàtic. Els científics, amparats sota el *Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic* de la ONU ([IPCC](#)), són clars: [el canvi climàtic arriba abans i més fort del previst](#). Algunes dades contrastables, extretes del darrer informe "Units en la Ciència" ([United in Science](#)) són :

- La temperatura promig global 2015-2019 és la més càlida de qualsevol altre període registrat, i un 1,1°C més que al 1900.
- L'estiu 2019 s'han produït incendis sense precedents a les regions de l'Àrtic i a l'Amazonia.
- L'extensió de gel marí a l'estiu àrtic ha disminuït a una taxa del 12% per dècada entre 1979 i 2018 i en el període 2015-2019 s'ha registrat la menor extensió de gel a l'hivern. A l'Antàrtida passa un fenomen similar, i actualment s'està perdent més massa glaciària que en qualsevol altra període registrat.
- Està augmentant l'ascens del nivell del mar, a uns 4 mm per any entre el 2007-2016 i l'oceà s'està acidificant a causa de l'augment de CO₂ atmosfèric amb un augment del 26% des del principi de l'era industrial.
- Els gasos d'efecte hivernacle (GEH) han arribat a nivells de record. Al 2018 la concentració global de CO₂ va ser de 407 parts per milió (350 parts per milió ja es considerava un llindar innacceptable i s'ha superat amb escreix). Al 2017 la concentració de GEH han arribat al triple dels nivells preindustrials.
- Les emissions de carboni varen arribar al rècord de 37.000 milions de Tones al 2018, això és degut a l'ús massiu de combustibles fòssils.
- Un milió d'espècies estan amenaçades d'extinció per l'activitat humana. Estam a les portes de la 6ena extinció massiva, amb la pèrdua de 200 espècies cada dia.

L'evidència consolidada reforça la influència humana com a causa dominant dels canvis en el sistema Terra, situant-nos en una nova època geològica anomenada Antropocè.

Davant d'aquesta situació, la [natura esdevé l'aliada més efectiva per lluitar contra el canvi climàtic](#), amb el que s'han anomenat "solucions basades en la natura". En general es tracta de reforçar i restaurar els ecosistemes naturals existents. La situació descrita ens obliga a incrementar els embornals de carboni, com ara els boscos i els hàbitats naturals.

A les Illes Balears les conseqüències del canvi climàtic poden tenir un efecte directe en el benestar de la població i en el funcionament de l'economia. En tractar-se de sistemes d'illes mediterrànies, l'augment de la temperatura global, la manca de precipitació, els episodis més violents de precipitació o l'augment del nivell de la mar, poden tenir greus conseqüències ecològiques i socioeconòmiques. Algunes de les conseqüències que estam vivint ja actualment al nostre fràgil territori, son:

- Alguns cultius tradicionals com la vinya i l'ametller ja estan sofrint les conseqüències de l'augment de temperatura i absència de pluges en els períodes de primavera i tardor amb morts massives d'ametllers o baixa producció a la vinya.
- La introducció de noves espècies exòtiques, com ara el moscard tigre, i el risc de transmissió de malalties tropicals per aquests vectors.
- La mortalitat massiva d'espècies emblemàtiques com la Nacra (*Pinna nobilis*) per malalties que encara s'estan estudiant i que han afectat directament a la desaparició d'aquesta espècie del litoral d'Artà.
- Els episodis de tempesta molt violents, com els del passat octubre de 2018, quan es va registrar un record de precipitació per unitat de temps.
- L'espècie d'au marina "virot petit" (*Puffinus mauretanicus*) es troba en perill crític d'extinció i es podria extingir en 40 anys si no es duen a terme mesures de conservació efectives.

En aquest context, el Parlament de les Illes Balears va aprovar aquest any la *Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic i transició energètica*. També els poders públics han començat a aprovar les seves declaracions d'emergència climàtica.

L'*Aliança per l'Emergència Climàtica* ha esdevingut una recent plataforma formada per 10 entitats ciutadanes (Amics de la Terra Mallorca, Attac, Confederació General del Treball (CGT Illes Balears), Entrepobles, Extinction Rebellion, Greenpeace, GOB-Grup Balear

d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa, Joventut pel Clima -Fridays for Future Mallorca-, Moviment Ecolocal Mallorquí –MEM-, Plataforma Antiautopista, Som Sindicalistes i Terraferida) ha proposat un model de moció per tal que els municipis l'aprovin. El conjunt de la corporació municipal, un cop analitzat el text proposat per l'Aliança, ha decidit d'elaborar la pròpia proposta d'acords, per tal d'adequar-la el més possible al context i la realitat del municipi d'Artà, assegurant-ne així la viabilitat.

L'Ajuntament d'Artà reconeix que el planeta Terra, que sustenta la vida, amb els éssers vius que hi habitem i els ecosistemes que la formen, ens trobam en greu perill. Està en joc la supervivència de l'espècie humana sobre el planeta, degut als efectes nocius de la contaminació propiciada pels propis humans. Un cop analitzada la gravetat de la situació, entenem la urgència i la necessitat de prendre mesures efectives per tal de revertir la situació, començant per reduir l'emissió de gasos d'efecte hivernacle.

Declarar l'emergència climàtica requereix l'assumpció de compromisos polítics reals i vinculants sense precedents, molt més ambiciosos que els actuals, i l'assignació dels recursos necessaris per fer front a aquesta crisi sistèmica. És imprescindible aplicar un full de ruta capaç de garantir les necessàries reduccions anuals de gasos d'efecte hivernacle, l'abandó dels combustibles fòssils, l'opció per una energia 100% renovable i la reducció a zero de les emissions netes de carboni, com més aviat millor, de manera urgent i prioritària, d'acord amb les indicacions de l'informe de l'IPCC per limitar l'augment de les temperatures globals a un màxim d'1,5°C. L'estat d'emergència implica redirigir tots els recursos dels ajuntaments per encarar la crisi climàtica i els problemes associats que comporta.

La vida econòmica del municipi no pot basar-se en sistemes productius que posin en risc els recursos naturals disponibles. Cal aplicar una visió de sostenibilitat que tracti al planeta Terra per tal que puguem continuar visquent-hi, tant l'espècie humana, com tota la resta d'espècies que hi habiten.

Dins les competències municipals atorgades per les Lleis, s'hi troben: les potestats reglamentàries i d'autoorganització, la potestat tributària i financerà, de programació i de planificació, entre moltes d'altres, a part de l'administració dels propis béns públics. Com a competència pròpia destaca per damunt de les altres l'urbanisme: el planejament, gestió i execució de la disciplina urbanística. Mitjançant l'urbanisme és com un municipi distribueix els centres de producció i residència, els equipaments públics, el traçat de les vies públiques i infraestructures de comunicació, els espais lliures per a parcs i jardins, els centres i serveis d'interès públic i social, les vivendes de protecció oficial. I d'això en depèn tot un tema de consums de territori, i de recursos naturals, així com de benestar de la població i de creació de comunitat, que s'ha de tenir molt en compte. És necessari revisar els instruments de planejament urbanístic des d'una òptica d'emergència climàtica amb la participació ciutadana (Art. 12 LUIB).

A més també són competents en: Medi ambient urbà, parcs i jardins públics, residus sòlids urbans, protecció contra la contaminació acústica, lumínica i atmosfèrica, abastiment

d'aigua potable, evacuació d'aigües residuals, protecció civil i extinció d'incendis, mobilitat, transport col·lectiu urbà, fires i mercats i la promoció de la participació ciutadana.

Totes aquestes temàtiques ténen, o poden tenir repercussió en l'emergència climàtica, és per aquest motiu que els Ajuntaments són uns aliats a l'hora de prendre les millors decisions per prevenir o mitigar les conseqüències del canvi climàtic. També és coneguda la mancança de recursos de personal i tècnics de què disposen les administracions locals. És per això que aquests són moments d'unir esforços i aplicar la necessària coordinació entre administracions i entre municipis, ja que les problemàtiques són sempre les mateixes.

En la dècada dels '90, posteriorment a la *Cimera de la Terra de Rio de Janeiro* de 1992, molts municipis, entre ells el d'Artà, es varen acollir al [Programa de l'Agenda Loca 21](#), que encomanava als pobles i ciutats el disseny de polítiques i programes cap a la sostenibilitat, amb un enfocament de "A problemes globals, solucions locals". D'aquest primer impuls se'n varen derivar polítiques verdes i efectives que han permès dur a terme alguns canvis. Aquest Programa, ja finalitzat, s'ha vist reemplaçat per els [Objectius de Desenvolupament Sostenible i l'Agenda 2030](#). Un Programa molt més ambiciós, a on tots els agents socials, estan cridats a treballar conjuntament per assolir la Sostenibilitat.

L'ordenació i gestió del territori és una de les principals competències municipals. En aquest sentit, l'Ajuntament es compromet a revisar i actualitzar el seu planejament urbanístic amb criteris de sostenibilitat ambiental i reducció dels consums d'energia i territori.

Dins de l'esforç de la ONU per revertir la situació, es va signar l'[Acord de París](#) (en vigor des del novembre de 2016). Aquest és un acord vinculant entre les Estats, per tal de prendre acció contra el canvi climàtic.

Per tot l'anterior, es proposen els següents ACORDS:

1. Declarar l'estat d'Emergència Climàtica a nivell local. Aquesta és una senyal d'alerta que ens indica que com a societat hem de realitzar un profund canvi d'hàbits i de processos productius.
2. Instar al Govern de les Illes Balears a realitzar el desplegament de la Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic i transició energètica (BOIB núm. 81 de 2019), oferint la col·laboració de l'ajuntament, tal com s'expressa l'article 3. Aquest desplegament ha de suposar als Ajuntaments: la minimització de càrregues administratives, l'establiment de línies i programes d'ajut econòmic i tècnic.
3. Instar al Govern de les Illes Balears a dirigir inversió pública derivada de l'Impost de Turisme Sostenible (110,5 M€ el 2018) a treballar per fer front a l'Emergència Climàtica. Sol·licitam l'elaboració d'uns criteris contrastables segons la formulació dels Objectius de Desenvolupament Sostenible, a on es pugui veure un avanç efectiu.
4. Adequar el Programa d'Acció Municipals (PAM) al compliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), Agenda 2030. Treballar les polítiques

ambientals de manera transversal, a partir d'objectius assolibles, mesurables i avaluables.

5. Donat que Artà té aprovades les Normes Subsidiàries des del 2010 i d'acord el Títol II de la nova llei d'Urbanisme (LUIB) l'Ajuntament iniciarà el procés d'elaborar un pla general i plans d'ordenació detallada i fer-ho amb criteris de sostenibilitat ambiental, que permetin la reducció de consum d'energia i territori, assegurant el benestar de les persones.
6. Elaborar i portar a aprovació, en la major brevetat possible, el *Pla d'acció municipals per al clima i l'energia sostenible (PAES)* i el *Pla d'acció per a la gestió sostenible de l'aigua*; que juntament amb el *Pla de Gestió Sostenible del Litoral* i el *Pla de Prevenció i Gestió de Residus*, son instruments que afavoreixen l'adopció de polítiques ambientals efectives.
7. Reduir les emissions de GEH a nivell local en un 40% per a l'any 2030, d'acord amb l'article 12 de la *Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic i transició energètica*.
8. Instar al Consell de Mallorca i al Govern de les Illes Balears a treballar de manera coordinada i conjunta, per tal de desplegar una xarxa de transport públic eficient, en base a energia renovable, i amb suficient freqüència i capacitat per garantir els moviments de la població del municipi d'Artà reivindicant una vegada més el Tren de Llevant. Hem de garantir la connexió d'Artà amb la Colònia de Sant Pere i assegurar així que es pot reduir la dependència del cotxe privat a nivell municipal per als desplaçaments quotidians.
9. Fomentar l'anar a peu (camins escolars), l'ús de bicicleta i altres modes de mobilitat sostenible.
10. Treballar per garantir que el subministrament dels serveis alimentaris de titularitat o gestió municipal (residència de persones majors, teatre, equipaments esportius, centres educatius i centre de dia), provenen de productes produïts i elaborats en la xarxa d'economia local i de proximitat, per tal d'impulsar la sobirania alimentària, la silvicultura sostenible, l'agricultura i la ramaderia. Fomentar el consum de productes ecològics, locals i de proximitat a la població, donant un impuls a la Cooperativa agrícola d'Artà.
11. Apropar, mitjançant la participació ciutadana, la presa de decisions i les mesures adoptades en aquesta transició ecològica a la ciutadania, per tal que entenguin i compartesquin els beneficis que suposarà el canvi d'hàbits i de costums que aquesta transició suposarà, en el context de l'emergència climàtica.
12. Crear un Consell Municipal de seguiment de la transició ecològica i establir mecanismes ciutadans de presa de decisions, amb competències en matèria de vigilància, seguiment i control de les mesures adoptades.
13. Instar a la Conselleria de Medi Ambient a dedicar més recursos econòmics i tècnics a la correcta gestió dels equipaments públics presents al municipi d'Artà (refugis, finques públiques d'Albarca, es Verger, sa Duaia i es Canons), i que realitzi anualment programes de reforestació i recuperació d'hàbitats naturals en el terme municipal d'Artà.

14. Instar a la Conselleria d'Agricultura a dedicar els recursos econòmics i tècnics necessaris per tal de posar en servei la bassa de reg amb aigües regenerades de Es Racó, i així poder oferir un recurs alternatiu a l'extracció d'aigua subterrània, com és l'ús d'aigües regenerades.
15. Portar a terme, amb recursos propis, la repoblació de 1.500 arbres i 500 arbusts en el torrent des Revolts, entre els mesos d'octubre a desembre de 2019, per tal de pal·liar els efectes que va tenir la torrentada de 2018 sobre els ecosistemes aquàtics de torrent. Realitzar-ho amb el consentiment dels propietaris col·lidants al torrent i en col·laboració amb els centres educatius, protecció civil i les entitats ciutadanes d'Artà que s'hi vulguin sumar.
16. Establir converses directes amb l'*Aliança per l'Emergència Climàtica* per estar degudament coordinats i concretar les mesures que es posaran en pràctica i a valorar i avaluar el procés de transició ecològica periòdicament per observar els avenços assolits.
17. Trametre aquest acord a l'*Aliança per l'Emergència Climàtica*.

Artà, 23 d'octubre de 2019